

FSSM 12-18

Frankfortilainen asteikko valikoivan puhumattomuuden arvioimiseksi

Tämän kyselylomakkeen tarkoitus on auttaa meitä ymmärtämään lapsesi ongelmia. Joidenkin nuorten käytös vaikuttaa tietyissä tilanteissa tai tiettyjä henkilöitä kohtaan ujolta, estyneeltä, pelokkaalta, tai harvasanaiselta, tai he saattavat jopa olla puhumatta kokonaan. Seuraavat kysymykset koskevat jokapäiväisiä tilanteita lapsesi elämässä, ja niiden on tarkoitus selvittää, ilmeneekö lapsellasi tällaisia vaikeuksia. Ei ole olemassa "oikeita" tai "väriä" vastauksia. Rastita vaihtoehto, joka sopii mielestäsi parhaiten.

Lapsen ikä: _____	Lapsen sukupuoli: ☐ M ☐ N
Olet: ☐ äiti ☐ isä	
Päivämäärä: _____	

Arvioi ensimmäisenä, pitävätkö seuraavat kysymykset paikkansa lapsesi kohdalla.

Yleinen puheikäyttäytyminen		Kyllä	Ei
1	Onko niin, että lapsesi ei puhu tietyissä tilanteissa ja/tai tiettyjen henkilöiden kanssa, vaikka häneltä odotetaan sitä?	1	0
2	Puhuuko hän tietyissä tilanteissa ja/tai tiettyjen henkilöiden kanssa vain erittäin hiljaisella äänellä ja soinnittomasti tai vain yksittäisiä sanoja käyttäen?	1	0
3	Onko hän joissakin tilanteissa kykenemätön ravistamaan päätään, nyökkäämään tai osoittamaan jotain sormellaan, kun häneltä pyydetään sitä?	1	0
4	Vaikuttaako hän mielestäsi tietyissä tilanteissa hitaalta liikkeissään tai lähes jähmettyneeltä?	1	0
5	Näyttääkö hänen ilmeensä tietyissä tilanteissa vähemmän eloisalta ja ilmeettömältä tai onko hänen kasvoillaan aina sama kiusaantunut hymy?	1	0
6	Vaikeneeko hän yhä enemmän, mitä enemmän häntä kehoitetaan puhumaan?	1	0
7	Laskeeko hän tietyissä tilanteissa katseensa ja/tai välttääkö hän katsekontaktia, kun häntä puhutellaan?	1	0
8	Tukahduttaako lapsesi tietyissä tilanteissa ääniä (esim. yskiminen, aivastus, rykiminen, nauru, itku)?	1	0
9	Pyrkikö lapsesi välttämään vetäytymällä, vastustamalla tai kieltäytymällä tilanteita, joissa hänen odotetaan puhuvan?	1	0
10	Onko lapsen puheikäyttäytymisessä kotona (pikemminkin puhelias) ja kodin ulkopuolella (vähäpuheinen, puhumaton) olemassa selkeä ero?	1	0

Arvioi seuraavaksi lapsesi puhekäyttäytymistä erilaisissa tilanteissa koulussa (lukiossa tai ammattikoulussa). Jos et ole varma arviostasi, voit kysyä asiasta luokan opettajalta.

Puhekäyttäytyminen koulussa		Ei lainkaan	Ei juurikaan	Osittain	Rajallisesti (esim. niukkasanaanaisesti tai kuiskaten tai vain kehoitettaessa)	Ongelmitta
1	Puhuuko lapsesi luokkahuoneessa?	4	3	2	1	0
2	Puhuuko hän koulun pihalla?	4	3	2	1	0
3	Puhuuko hän luokkaretkillä tai matkoilla?	4	3	2	1	0
4	Puhuuko hän työelämään tutustumisjaksoilla (oppisopimuskoulutuksessa olevat: työpaikalla)	4	3	2	1	0
5	Puhuuko hän yleensä kaikkien luokan nuorten (tyttöjen ja poikien) kanssa?	4	3	2	1	0
6	Puhuuko hän joidenkin tiettyjen luokkatovereiden kanssa?	4	3	2	1	0
7	Puhuuko hän myös muilla luokilla olevien koululaisten kanssa?	4	3	2	1	0
8	Puhuuko hän koulussa äidin ja/tai isän kanssa siten, että muut voivat kuulla?	4	3	2	1	0
9	Laulaako hän muiden mukana musiikkitunnilla?	4	3	2	1	0
10	Puhuuko hän kaikkien opettajien kanssa?	4	3	2	1	0
11	Puhuuko hän joidenkin tiettyjen opettajien kanssa?	4	3	2	1	0
12	Puhuuko hän koulun muun henkilökunnan kanssa (koulusihteeri, vahtimestari, rehtori)?	4	3	2	1	0
13	Viittaako hän oppitunneilla?	4	3	2	1	0
14	Esittääkö hän oma-aloitteisesti kysymyksiä?	4	3	2	1	0
15	Vastaako hän opettajan kysymyksiin?	4	3	2	1	0
16	Lukeeko hän ääneen oppitunnilla?	4	3	2	1	0
17	Esittääkö hän runoja / pitääkö esitelmää?	4	3	2	1	0
18	Puhuuko hän koulussa henkilökohtaisista asioistaan (tunteet, tarpeet, päätökset, ristiriidat, toiveet, kokemukset)?	4	3	2	1	0

Arvioi nyt lapsesi puhekäyttäytymistä julkisilla paikoilla.

Puhekäyttäytyminen julkisilla paikoilla		Ei lainkaan	Ei juurikaan	Osittain	Rajallisesti (esim. niukkasanaanaisesti tai kuiskaten tai vain kehotettaessa vain)	Ongelmitta
1	Puhuuko lapsesi äitinsä ja/tai isänsä kanssa myös muiden henkilöiden läsnä ollessa?	4	3	2	1	0
2	Puhuuko hän vieraiden nuorten kanssa lomalla, uimahallissa, elokuvissa jne., jos he puhuttelevat häntä?	4	3	2	1	0
3	Alkaako hän puhua vieraiden nuorten kanssa?	4	3	2	1	0
4	Puhuuko hän naapuruston nuorten kanssa?	4	3	2	1	0
5	Puhuuko hän ystäviensä kanssa julkisilla paikoilla?	4	3	2	1	0
6	Puhuuko hän ystäviensä/luokkatovereidensa kanssa?	4	3	2	1	0
7	Puhuuko hän puhelimesta tuttujen ja tuntemattomien kanssa?	4	3	2	1	0
8	Puhuuko hän erilaisessa ryhmä- ja seuratoiminnassa (musiikkikoulu, seurakunnan kerhot, urheilu jne.)?	4	3	2	1	0
9	Puhuuko hän itse ostoksilla, ravintolassa, leipomossa, jäätelökioskilla?	4	3	2	1	0
10	Puhuuko hän lääkärinsä kanssa?	4	3	2	1	0
11	Puhuuko hän tuttujen aikuisten kanssa (esim. vanhempien ystävien kanssa)?	4	3	2	1	0
12	Puhuuko hän naapureiden kanssa?	4	3	2	1	0
13	Puhuuko hän vieraiden aikuisten kanssa?	4	3	2	1	0
14	Kertooko hän jostain kokemuksestaan tai tapahtumasta perinpohjaisesti kodin ulkopuolella?	4	3	2	1	0
15	Puhuuko hän kodin ulkopuolella henkilökohtaisista aiheista (tunteet, toiveet, tarpeet, riidat, päätökset)?	4	3	2	1	0
16	Vastaako hän muiden tervehdyksiin ja hyvästelyihin?	4	3	2	1	0
17	Osaako hän käydä keskustelua kohteliaisuudesta ("small talk")?	4	3	2	1	0

Arvioi nyt lapsesi puhekäyttäytymistä kotona tutussa ympäristössä.

Puhekäyttäytyminen kotona		Ei lainkaan	Ei juurikaan	Osittain	Rajallisesti (esim. niukkasanaisesti tai kuiskaten tai vain kehotettaessa)	Ongelmitta
1.	Puhuuko lapsesi kaikkien läheisten perheenjäsenten kanssa (äiti, isä, sisarukset)?	4	3	2	1	0
2.	Puhuuko hän isovanhempiensa, tätiensä ja setiensä kanssa?	4	3	2	1	0
3.	Puhuuko hän muiden sukulaislasten/-nuorten kanssa?	4	3	2	1	0
4.	Puhuuko hän kotona henkilökohtaisista aiheista (tunteet, toiveet, tarpeet, ristiriidat, kokemukset, päätökset)?	4	3	2	1	0
5.	Puhuuko hän kotona lähimpien perheenjäsenten kanssa myös silloin, kun käymässä on tuttavien (vanhempien ystäviä, naapureita yms.), jotka voivat kuulla?	4	3	2	1	0
6.	Puhuuko hän kotona lähimpien perheenjäsenten kanssa myös silloin, kun käymässä on vieraita, jotka voivat kuulla?	4	3	2	1	0
7.	Puhuuko hän kotonaan omien ystäviensä kanssa?	4	3	2	1	0

Tarkasta vielä kerran, että olet vastannut kaikkiin kysymyksiin.

Kiitos paljon!